

TARTU MAAKOHUS

Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 19.12.2018 nr 8-1/7746

Meie 29.01.2019 nr 10-3/18/1406-2

Tartu Maakohtu arvamus pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta

Justiitsministeerium esitas Tartu Maakohtule kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse.

Väljatöötamiskavatsus esitati arvamuse avaldamiseks kõigile Tartu Maakohtu kohtunikele, kohtujuristidele ja konsultantidele. Arvamusi laekus ühelt kohtunikult, millised edastan.

Kaitsmiseta tunnustatud nõuete nimekirja täiendamine.

Arvamuse esitanud kohtunik on seisukohal, et seda muudatust ei saa tervikuna toetada. Kõiki täitedokumendi alusel esitatud nõudeid ei saa pidada võrdseks kohtulahenditest tulenevate nõuetega. Nimelt erineb erinevate täitedokumentide õiguskindluse määr, kusjuures kohtulahendite puhul on see kõrgeim, samas teiste täitedokumentide puhul on probleemiks asjaolu, et ükski sõltumatu vaidlusi lahendav organ ei pruugi olla täitedokumendist tulenevat nõuet olla kontrollinud (vt nt Riigikohtu 20. novembri 2013. a määrus tsiviilasjas nr 3-2-1-138-13, p 14). Sellest lähtudes on ka näiteks sundtäitmise lubamatuks tunnustamise hagide esitamisel eristatud kohtulahendite alusel läbiviidavaid täitemenetlusi muude täitedokumentide alusel läbiviidavatest menetlustest. Seetõttu tuleks iga täitedokumendi puhul eraldi hinnata, kas sellest nähtuvat nõuet saab ikka kaitsmiseta tunnustatuks lugeda. Põhjendatuks ei saa pidada regulatsiooni, mille kohaselt teised võlausaldajad või pankrotihaldur ei saa esitada vastuväiteid nõudele, mida materiaaõiguslikult ei eksisteeri, kuid mille kohta on olemas täitedokument. Mõistlik oleks tõmmata piir kaitsmisele kuuluvate ja mittekuuluvate nõuete vahele selliselt, et ilma kaitsmiseta loetaks tunnustatuks sellistest täitedokumentidest tulenevad nõuded, mida tavakorras kohtus enam vaidlustada ei saa. Selliselt võiks olla nt töövaidluskomisjoni jõustunud otsusest tulenev nõue kaitsmiseta tunnustatav, kuid notariaalselt tõestatud kokkuleppest tulenev nõue seda ei oleks.

Nõuete kaitsmise koha pealt tuleks täiendavalt mõelda sellele, et kõrvaldada praegu esinev vastuolu seaduse ja kohtupraktika vahel maksunõuete tunnustamisel.

Nimelt ei ole pankrotiseaduses maksunõuete ega teiste avalik-õiguslike nõuete tunnustamist eristatud teistest nõuetest. Riigikohtu üldkogu on aga 12. mai 2015. a otsuses asjas nr 3-2-1-82-14 leidnud, et maksunõude tunnustamine peaks toimuma, mitte maakohtus, vaid halduskohtus, ning nõude kohtusse peab esitama vastuväite esitaja, mitte nõude esitanud võlausaldaja. Tegemist on olulise vastuoluga seaduse ja kohtupraktika vahel, mis tuleks revisjoni käigus kõrvaldada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Liivi Loide
Tartu Maakohtu esimees

